

První pozorování racka černocephalého (*Larus melanocephalus*) na území okresu Svitavy

The first observation of Mediterranean Gull (*Larus melanocephalus*) in the district of Svitavy

Jiří Mach

Tento druh racka obývá celkem malý areál, především při pobřeží Černého a Egejského moře. Nověji hnízdí i ve vnitrozemí (např. v Maďarsku) a pobřeží Baltského moře. Na území naší republiky je známé hnízdění na Mlýnském rybníku v Lednici v roce 1967, nověji také na přehradní nádrži Rozkoš u České Skalice v roce 1993 (ŽDÁREK in lit.). Na tahu je spatřován spíše výjimečně (HURDÍK 1977), přičemž tato pozorování jsou nejčastější v druhé polovině dubna a v první polovině května (např. BRANDL et ŠIMEK /ed./ 1995, ŠIMEK et BRANDL /ed./ 1996, BRANDL et ŠIMEK /ed./ 1997).

Protože se hojně racek černocephalý vyskytuje ve společnosti racka chechtavého (*Larus ridibundus*), vhodnou lokalitou pro pravděpodobný výskyt mohl být Dolní rybník ve Svitavách. Zde se již několik let nachází jedna z největších kolonií racka chechtavého na území východních Čech (URBÁNEK in verb.). Sčítáním snůšek došel autor s M. JANOUSKEM a F. JETMAREM k odhadu 2000 hnízdních párů v květnu roku 1997. Jarní průtah byl proto v roce 1997 intenzivně sledován.

První výskyt racka černocephalého jsem zaznamenal 2. května. V dopoledních hodinách jsem na okraji litorálního porostu Dolního rybníka, v místech hnízdní kolonie racka chechtavého, pozoroval 2 adultní jedince v letním šatě. Již na první pohled jsem je odlišil od racka chechtavého podle mírně větší velikosti těla, uhlově černé kápi přes týl na krk, masově červeného zobáku, absence černého zbarvení na koncích letek a patrných světlých skvm u oka. Pro srovnání jsem v zorném úhlu dalekohledu měl i racky chechtavé a racky malé (*Larus minutus*). Oba racky černocephalé jsem pozoroval dalekohledem 10x50, za slunečného počasí na vzdálenost asi 70-80 metrů.

Zajímavost výskytu zvyšuje i druhé pozorování 2 adultních jedinců v letním šatě, které jsem zaznamenal 13. května v dopoledních hodinách za jasného počasí. Jedinci opět odpočívali na stejném místě Dolního rybníka. Nezaznamenal jsem žádné projevy toku a výskyt obou dvojic byl vždy jednodenní, možná jen několikahodinový. Existuje i určitá pravděpodobnost, že se jednalo vždy o jeden pár tohoto druhu.

V době pozorování racků černocephalých probíhal na Dolním rybníku i průtah racka malého, rybáka černého (*Chlidonias niger*) a rybáka bělokrídleho (*Chlidonias leucopterus*).

Pozorování racka černocephalého je prvním doloženým výskytem na území okresu Svitavy (URBÁNEK in verb.).

Summary

On 2nd and 13th May 1997 an observation of Mediterranean Gull was made by Lower pond near the town of Svitavy. It was the first attested occurrence in the district of Svitavy.

Literatura

- HUDEC, K. et al., 1977: Fauna ČSSR, Ptáci 2. Praha: 744-748.
BRANDL P., ŠIMEK J. /ed./, 1995: Faunistická pozorování v České republice (1996-1994). Zprávy ČSO, 41: 21-31.
ŠIMEK J., BRANDL P. /ed./, 1996: Faunistická pozorování v České republice v roce 1995. Zprávy ČSO, 42: 46-56.
BRANDL P., ŠIMEK J. /ed./, 1997: Faunistická pozorování v České republice v roce 1996. Zprávy ČSO, 44: 53-65.

Adresa autora:

Mgr. Jiří Mach
ČSA 9
568 02 Svitavy